

## בבא קמא כב

סתירה בין שתי ברייתות ופתרון הסתירה :

<b>הכלב והגדי שדלגו, בין מלמעלה למטה בין מלמטה למעלה - פטורין!</b>	<b>הכלב והגדי שדלגו ממטה למעלה - פטורין, מלמעלה למטה - חייבין;</b>
תרגמא רב פפא: דאפיך מיפך, כלבא בזקירא וגדיא בסריכא – שניהם לא כדרכם <b>קושׁי</b> : אי הכי, אמאי פטורים? <b>תירוץ</b> : פטור מנזק שלם, וחייבין בחצי נזק.	למעלה – לא כדרכו – פטור (חצי נזק) קפיצה למטה חייב נזק שלם - כדרכו

**הכלב שנטל חררה והלך לגדיש, אכל החררה והדליק הגדיש - על החררה משלם נזק שלם, ועל הגדיש משלם חצי נזק**

ריש לקיש	ר' יוחנן	
אשו משום ממונו	אשו משום חציו	
חציו מכחו קאזלי, האי לא מכחו קאזיל	ממונא אית ביה ממשא, הא לית ביה ממשא.	<b>מאי טעמא לא אמר כשיטה האחרת</b>
אמר לך ריש לקיש: הכא במאי עסקינן - דאדייה אדויי, דעל חררה משלם נזק שלם (שן), ועל מקום גחלת משלם חצי נזק (צרורות או משונה), ועל גדיש כולה פטור (הגחלת אינו שלו – ואין אש בכלל).	<b>הכלב שנטל חררה כו'</b> ; בשלמא למי"ד אשו משום חציו, חציו דכלב הוא, אלא למי"ד אשו משום ממונו, האי אש לאו ממונו דבעל כלב הוא! ורבי יוחנן? דאנחה אנוחי, על חררה ועל מקום גחלת משלם נזק שלם, ועל הגדיש משלם חצי נזק.	<b>ניסיון 1 להוכיח כשיטת ר' יוחנן</b>
אמר לך ריש לקיש: הכא במאי עסקינן - במסכסכת כל הבירה כולה (דכוחו ולא ממונו). <b>קושׁי</b> : אי הכי, אימא סיפא: <b>אם הניח חנווני נרו מבחוץ - חנווני חייב</b> , ואי במסכסכת אמאי חייב? <b>תירוץ</b> : בשעמדה. <b>קושׁי על התירוץ</b> : עמדה וסכסכה, כ"ש דחנווני פטור ובעל גמל חייב! <b>תירוץ</b> : אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב איקא: הכא במאי עסקינן - כגון שעמדה להטיל מימיה: רישא בעל גמל חייב, דלא איבעי ליה לאפושי בטעינה, סיפא חנווני חייב, דלא איבעי ליה לאנוחי נרו מאבראי.	<b>גמל טעון פשתן ועבר ברשות הרבים, נכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקו בנרו של חנווני והדליק את הבירה - בעל גמל חייב</b> , הניח חנווני נרו מבחוץ - חנווני חייב, רבי יהודה אומר: <b>בנר חנוכה – פטור</b> בשלמא למי"ד אשו משום חציו, חציו דגמל הוא, אלא למי"ד משום ממונו, האי אש לאו ממונא דבעל גמל הוא!	<b>ניסיון 2 להוכיח כשיטת ר' יוחנן</b>
אמר לך רבי שמעון בן לקיש: הכא במאי עסקינן - כשהצית בגופו של עבד, דקם ליה בדרבה מיניה. (משום כוחו ולא משום ממונו) <b>קושׁי</b> : אי הכי, מאי למימרא? <b>תירוץ</b> : לא צריכא, בגדי דחד ועבד דחד.	<b>המדליק את הגדיש, והיה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו – חייב</b> (על הגדי ועל הגדיש) <b>עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו – פטור</b> (מתשלומין על הגדי והגדיש); בשלמא למי"ד אשו משום חציו, משום הכי פטור – כי הרג עבד בכוחו ויש את הדין קם ליה בדרבה מיניה הפוטרו מתשלומים על השאר. <b>אלא למאן דאמר אשו משום ממונו, אמאי פטור? אילו קטל תוריה עבדא, הכי נמי דלא מיחייב?</b>	<b>ניסיון 3 להוכיח כשיטת ר' יוחנן</b>



<p>הא אתמר עלה, אמר ריש לקיש משמיה דחזקיה: לא שנו אלא כשמסר לו גחלת וליבה, אבל מסר לו שלהבת - חייב, מאי טעמא? ברי היזקא.</p>	<p><b>השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן - פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים</b>; בשלמא למ"ד אשו משום חציו, חציו דחרש הוא, אלא למאן דאמר אשו משום ממונו, אילו מסר שורו לחרש שוטה וקטן, הכי נמי דלא מיחייב?</p> <p><u>באיזה מקרה מדובר לפי ר' יוחנן</u>: ורבי יוחנן אמר: אפילו שלהבת - פטור, קסבר: צבתא דחרש קא גרים (חציו), לא מיחייב עד דמסר ליה גווזא סילתא ושרגא (ואז זה כוחו של האדם).</p>	<p><b>ניסיון 4 להוכיח כשיטת ר' יוחנן</b></p>
	<p>אמר רבא: קרא ומתניתא מסייע ליה לרבי יוחנן; קרא, דכתיב: (שמות כ"ב) <b>כִּי תִצַּק אֶת הַמַּצֵּיחַ אֶת הַפְּעֻלָּה</b>, ש"מ: אשו משום חציו; מתניתא, דתניא: <b>פתח הכתוב בנזקי ממונו וסיים בנזקי גופו, לומר לך: אשו משום חציו.</b></p>	<p><b>חיזוק לדברי ר' יוחנן</b></p>

**השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן - פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים**

ריש לקיש	ר' יוחנן	
פטור	כי מעשה חרש גרם לכך שיוכל להזיק ולא הבעל	<b>מסר לו גחלת וליבה חרש שוטה וקטן</b>
חייב כי ממונו הזיק	פטור כי יד החרש גרם (חציו של חרש)	<b>מסר לו שלהבת</b>
פטור כי ממונו הזיק	חייב כי זה כאילו כוחו גרם	<b>מסר לו גווזא סילתא ושרגא</b>

